

25

ව්‍යාපාරික කටයුතු හා ජීවිතයේ සාර්ථකත්වය

මහාචාර්ය කේ. යූ. කමල්ගොඩ

ප්‍රඥාවෙන්ම උපාධි ප්‍රදානෝත්සවය ඇමතීමට මට අවස්ථාව ලබාදීම වෙනුවෙන් මගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය කරුණාකර පිළිගන්න. පසුගිය වර්ෂ 38 තුළ දී පරිපාලකයෙකු, ගුරුවරයෙකු, පුහුණුකරුවෙකු සහ කළමනාකරුවෙකු ලෙස ලත් මගේ අත්දැකීම් තුළින් මා පසක් කරගත් වැදගත් කාරණයක් වනුයේ ඉගෙන ගැනීමට අවසානයක් නොමැති බවයි. මා ජීවිත කාලය පුරා ලත් අත්දැකීම් තුළින් ලත් දැනුම් සම්භාරයට විවිධ අය දායක වී ඇත. එහෙත් ඒ අතරින් එක් සුවිශේෂී කාරණයක් මාගේ විශේෂ අවධානයට ලක් වී ඇත.

දක්ෂතාවන් කැටිකොට ගත් අපගේ තරුණ පරම්පරාවට අතිමහත් පරිශ්‍රමයන් සමඟින් වුවද තම ඉලක්කයන් නිසියාකාරයෙන් ළඟා නොකරගත හැක්කේ මන්ද? එම කාරණය අද දවසේ තේමාව ලෙස තෝරා ගනිමි. සාර්ථකත්වයේ රහස කුමක්ද? සාමාන්‍ය පිළිගත් අදහස වනුයේ උපතින් ලත් සහජ දක්ෂතා සාර්ථකත්වයට තුඩුදෙන බවයි.

සත්‍ය වනුයේ සහජ දක්ෂතා සහ සාර්ථකත්වය අතර කිසිම සම්බන්ධයක් නොමැති බවයි. මේ සම්බන්ධයෙන් පෘථුල පරාසයක් තුළ කෙරෙනු ලැබූ ගවේෂණයන්ගෙන් තහවුරු වී ඇත්තේ බුද්ධිමත්භාවය, පෞරුෂත්වය, චරිත ලක්ෂණ හෝ උපන් කුසලතා ආදී දෑ කෙනෙකුගේ දක්ෂතාවට දායක නොවන බවයි. මයිකල් ජේ. හෝවේ, ජේන් ඩබ්. ඩේවිඩ්සන් සහ ජෝන් ස්ලූබෝඩා යන මූලිකාන්‍ය පර්යේෂකයන් විසින් නිගමනය කරනු ලැබ ඇත්තේ ඔවුන්ගේ පර්යේෂණ අවසානයේ ගොනු කරගත් සාක්ෂි මත විශිෂ්ටත්වය සහජ දක්ෂතාවේ හේතු එලයක් නොවන බවයි.

ඉගැනුම් ක්‍රියාවලිය ස්වභාවයෙන්ම බැරෑරුම් ස්වාභාවයක් ගනී. ආරම්භය ඉතා වේගවත් වන අතර අතරමඟ වේගය අඩාල වී අවසානයේ සම්පූර්ණයෙන්ම නවතා දැමීමට බොහෝ දෙනෙක් පෙළඹෙති.

නමුත් මේ අතරින් ඇතැමෙක් වර්ෂ දශක ගණනාවක් නොකඩවා වෙහෙස වී විශිෂ්ටත්වයට එළැඹෙති. මෙහිදී නිරායාසයෙන්ම පර්යේෂණයන් සඳහා මතුවන ප්‍රධාන ගැටලුව වන්නේ ඇතැමෙක් තම දක්ෂතා වර්ධනය කරගනිද්දී බහුතරයට නොහැකි වන්නේ මන්ද යන්නයි.

ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ෆ්ලෝරිඩා ප්‍රාන්ත විශ්වවිද්‍යාලයේ මහාචාර්ය කේ. ඇන්ඩස්, එරික්සන් සහ සහායක පර්යේෂකයන් විසින් ක්‍රීඩා, සංගීත, වෙස් සහ ව්‍යාපාර ඇතුළු බොහෝ විෂය ක්ෂේත්‍රයන්ගේ අතිවිශිෂ්ටයන් සම්බන්ධයෙන් කෙරෙනු ලැබූ ගැඹුරු පර්යේෂණයන්හි නිගමන අපගේ තේමාවට වැදගත් වේ. පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන නිගමනය වන්නේ යම් කාර්යයක් විශිෂ්ට ලෙස ඉටු කිරීමට හේතුපාදක වන්නේ වෙහෙස වී වැඩ කිරීම විනා වෙනයම් හේතුවක් නොවන බවයි. එමඟින් පොදුවේ පිළිගැනුණු ලැබෙන සහජ දක්ෂතා සංකල්පය මිත්‍යාවක් බවට තහවුරු කර ඇත.

විශිෂ්ටයන් තම තත්ත්වයට ළඟාවී ඇත්තේ කාලාන්තරයක් පුරා කැප වී කරනු ලැබූ නිරන්තර පුහුණුව තුළිනි. අතිබහුතරයක් සාධකයන් මේ බව තහවුරු කර ඇත. ජාතික හෝ ජාත්‍යන්තර වශයෙන් පිළිගැනීමට ලක් වූ පුද්ගලයන් අතුරෙන් බහුතරය එම තත්ත්වයට පත් වී ඇත්තේ දශකයට නොඅඩු අප්‍රතිහත කැපවීම් තුළිනි. පර්යේෂකයන් මෙය “දශක රීතිය” ලෙස හඳුන්වයි. දකුණු කැලිෆෝනියා විශ්වවිද්‍යාලයේ ජෝන් හෝන් සහ කැලිෆෝනියා ප්‍රාන්ත විශ්වවිද්‍යාලයේ හිරෝම් මසුනාගා දක්වන්නේ “දශක රීතිය”, හුදෙක් දළ ඇස්තමේන්තුවක් වන අතර බොහෝ පර්යේෂකයන්ට අනුව දශක රීතිය අවමය මුත් සාමාන්‍යය නොවන බවය. “සාහිත්‍ය හා සංගීතය” වැනි ක්ෂේත්‍රයන්හි විශිෂ්ටයන් තම ජයග්‍රාහී ස්තම්භයට ළඟා වී ඇත්තේ වසර 20 ක 30 ක පමණ දඩි කැපවීම තුළිනි.

ඒ අතරනිදු සමහරෙක් කාලාන්තරයක් පුරා කැප වී තම කාර්යයන්හි නිරත වුවත් ඔවුහු සමාජයේ නිසි පිළිගැනීමට ලක් නොවී සැඟවී සිටිති. කුමක්ද අඩුවී ඇත්තේ? කැපවී වැඩ කිරීම පමණක් මෙහිදී ප්‍රමාණවත් නොවේ. නිරන්තර ප්‍රගතිය ඉලක්ක කරගත් කැපවී වැඩ කිරීම සාර්ථකත්වයේ රහසයි. පර්යේෂකයන් මෙය හඳුන්වන්නේ “නිරන්තර පුහුණුව” වශයෙනි. යම්කිසි කාර්යයක වඩා හොඳ ප්‍රතිඵල ලබාගැනීමට අඩුපාඩු මකා දමමින් එම කාර්යයන් නැවත නැවත ඉටු කිරීමට අවශ්‍ය වේ. මෙහිදී අපේක්ෂිත මට්ටම දිගින් දිගටම පවත්වාගැනීම අත්‍යවශ්‍යම සාධකය වේ.

එරික්සන් සහ ඔහුගේ සහායක පරීක්ෂකයන්ගේ නිගමනය වී ඇත්තේ ගුරු කුලයට අනුව, විශිෂ්ටතම වයලින් කණ්ඩායම පැය 10000ක් අධික නිරන්තර පුහුණුවක්ද, දෙවැනි තැන හා තුන්වැනි තැන් කණ්ඩායම් පිළිවෙලින් පැය 7500 හා 5000 ක නිරන්තර පුහුණුවක් කර ඇති බව යි. මෙය විකුණුම, ශල්‍ය හා ක්‍රීඩා වැනි සියලු ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළ කාරණයකි. සාර්ථකත්වයේ මුදුන් මල්කඩ කරා ළඟාවීමේ මාර්ගය වනුයේ නිරන්තර පුහුණුව තුළින් ලබන අඛණ්ඩ ප්‍රගතිය වේ.

උදාහරණයක් ලෙස තම පාසලේ පැසිපන්දු කණ්ඩායමෙන් වරක් ඉවත් කළ මයිකල් ජෝඩින් නිරන්තර පුහුණුව තුළින් පැසිපන්දු ක්‍රීඩාවේ අමරණීය නාමයක් බවට පත්විය. ලුසියානෝ පවරෝම් නම් ලෝක ප්‍රසිද්ධ සංගීතඥයා මෙසේ පැවසීය. “මාගේ පුහුණුව දිනකින් අතපසු වුවහොත් එය මට දූතේ. දින දෙකකින් අතපසු වුවහොත් එය මාගේ බිරිඳට දූතේ. දින 3 ක් වූ විට මුළු ලොවම එය දැනී. මාස 18 දී තම පියා විසින් ගොල්ෆ් ක්‍රීඩාව හඳුන්වා දුන් ටයිගර් වුඩ්ස් නම් ළදරුවා වසර 18 දී එක්සත් ජනපද ආධුනික ගෝල්ෆ් ශූරතාවය දිනාගන්නා ලද්දේ අවුරුදු 15 ක නිරන්තර පුහුණුව තුළිනි.

මෙම පසුබිම ඇතිව අප ව්‍යාපාර කළමනාකරණය දෙස බලමු. මෙහිදී වන්නේ අවිනිශ්චිත පරිසරයක් තුළ ජනිත වන්නා වූ අසම්පූර්ණ තොරතුරු මත තීන්දු තීරණ ගැනීමය. ව්‍යාපාරික සාර්ථකත්වය සඳහා ඉතා වැදගත් වන්නේ නිවැරදි ආකල්පයකි. වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම, මූල්‍ය වාර්තා විග්‍රහයන්, අලෙවිකරණ උපාය මාර්ග, සැලසුම්, කේවල් කිරීම ආදී සියල්ලම දියුණු කළහැකි හැකියා වේ. කාර්යයක් වඩා හොඳින් කරගැනීමේ ආකල්පය හුදෙක් කාර්යයක් ඉටුකර ගැනීමට වෙර දැරීමට වඩා වැදගත් වේ.

මෙවැනි ආකල්පවලින් සැදුම්ලත් පුද්ගලයන් අවධානය යොමු කරන්නේ සිදුවන්නේ කුමක්ද? අවශ්‍ය තොරතුරු මොනවාද? සහ ප්‍රතිචාර කුමක්ද? යන කාරණා සම්බන්ධවයි. ඒ අනුව ඔවුන් තමන්ගේ වර්ගාත්මක වෙනස්කම් සිදු කරනු ලබන බව පර්යේෂණයන් තුළින් තහවුරු කර ඇත. අවශ්‍ය වන්නේ නිවැරදි දැක්මක්, එය ඉටු කර ගැනීමට සැලැස්මක් හා එය ක්‍රියාත්මක කිරීමයි.

වඩාත්ම වැදගත් වන්නේ කාර්යයක් වඩා හොඳින් කිරීමට ඇති ආකල්පයයි. ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය කිරීමට ප්‍රතිපෝෂණය වැදගත් වේ. ප්‍රතිපෝෂණ ලැබෙන තෙක් බලාසිටිනු වෙනුවට විවිධ මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ප්‍රතිපෝෂණය ලබාගත යුතුය. අදාළ ප්‍රතිපෝෂණයන්ට අනුකූලව වර්යාවද හැඩගස්වා ගතයුතුය. ඩාර්වින් වරක් පැවසූ පරිදි අවසානයේ ඉතිරි වනුයේ වඩාත් ශක්තිවන්ත හෝ වඩාත් බුද්ධිමත් ජීවී විශේෂය නොව වඩාත් හොඳින් වෙනස්වීම්වලට හැඩ ගැසිය හැකි ජීවී විශේෂයකි.

කෙසේ වුවත්, විශිෂ්ටත්වය හඹායෑම දීර්ඝකාලීන ක්‍රියාවලියක් ලෙස හඳුනාගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. ඉදහිට කරන උත්සාහයන් තුළින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ළඟා කරගත නොහැක. සහජ කුසලතා හා සාර්ථකත්වය අතර කිසිදු සම්බන්ධයක් නොමැත. විශිෂ්ට කුසලතා දක්වන කුඩා ළමයින් පිටුපස උද්යෝගිමත් දෙමාපියන් ඇත. කුඩාකල විශිෂ්ට දක්ෂතා දැක් වූ බොහෝ දෙනෙක් පසු කාලයේදී එවැනි දක්ෂතා දැක්වීමට අසමත් වෙති. එලෙසම බෙහෙවින් සාර්ථක වූ පුද්ගලයන්ගෙන් බොහෝමයක් ඔවුන්ගේ ජීවිතයේ මුල් කාලයේදී කිසිදු දක්ෂතාවක් පෙන්වා නොමැත.

යථාර්ථය වනුයේ ජීවිතයේ සාර්ථකත්වය හා පාසලේ සාර්ථකත්වය අතර සහ සම්බන්ධතාවක් පැවතිය නොහැකි බවයි. පාසලේ ඇගයීම් ආර්ථික සාර්ථකත්වය මැනීමට හොඳ මිනුම් දණ්ඩක් නොවේ. බොහෝ විට පාසල් අධ්‍යාපන ක්‍රමය මගින් අවදානම් දරීම අධෛර්යමත් කරයි. අධ්‍යාපන ක්‍රමය මගින් ධෛර්යමත් කරනුයේ ආරක්ෂාකාරීව ක්‍රියා කිරීමයි. එහි ප්‍රතිඵලය වනුයේ පාසල් තුළ සාර්ථක වන බොහෝදෙනා පසුකාලීනව අවදානම් දරීමට අකමැති වීමයි. ඩේවිඩ් ඔගෙල්වි පවසනුයේ දක්ෂතාවක් බොහෝදෙනා හමුවන්නේ විප්ලවකරුවන්, රැඩිකල්වාදීන් හා ගතානුගතික සිතිවිලිවලින් බැහැරවූවන් අතර බවය.

විශිෂ්ටත්වය කරා කෙරෙන අරගලය අඛණ්ඩ ක්‍රියාවලියක් වේ. අතරින් පතර කෙරෙන උත්සාහය තුළින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ළඟාකර ගත නොහැක. නෝනාවරුනි, මහත්වරුනි ඔබ දැන් සිතනුයේ විශිෂ්ටත්වයට පැමිණිය හැක්කේ කෙසේද? මෙහිදී අපට අලෙවිකරණය පිළිබඳ විශාරදයෙකු වන පිලිප් කොට්ලර්ගේ උපදෙස් වැදගත් වේ. ඔහුගේ නිර්දේශය වන්නේ අප ජීවිත කාලපරිච්ඡේද 3 කට ගතකොට ඇති බවයි. පළමුවැන්න හඳුන්වන්නේ 1965-1980 RAF කාලයයි. (Ready, Aim, Fire) දෙවන කාලය හඳුන්වන්නේ RFA (Ready, Fire Aim) වශයෙනි. RFA උපාය මාර්ග මැනවින් භාවිත කළ රෝස් පෙරට් ඔහුගේ EDS කම්පැනිය 1980 General මෝටර්ස් වෙත විකුණා දුමුවක් General Motors එවිට සිටියේ Ready, Aim, Aim, Aim යන පියවරේය. 1995 දී පමණ සිදු වූ තවත් විශේෂ වෙනසක් වූයේ මෙය FFF උපාය මාර්ගයට ප්‍රවේශවීමය. එනම් Fire, Fire, Fire යන්නය.

FFF එළඹුම හොඳින් භාවිත කරනු ලැබුවේ Micorsoft සමාගමයි. අන්තර්ජාල අලෙවිකරණ විශාරදයෙකු වන සෙත් ගොඩ්වින්ට අනුව මයික්‍රොසොෆ්ට් සමාගමේ සාර්ථකත්වයේ රහස වනුයේ අසාර්ථකත්වයට හා විචාරයන්ට නිර්භය වීමයි. මයික්‍රොසොෆ්ට් සමාගම නිරන්තරයෙන්ම අසාර්ථක නිෂ්පාදනයන් නිතර වෙළඳපොළට ඉදිරිපත් කළ අතර ඒවා සම්බන්ධයෙන් දැඩිලෙස විචාරයට භාජනය වූනි. නමුදු ඔවුන් පිළිගත හැකි නිෂ්පාදනයකට ළඟාවන තුරු ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදනයන් නිරන්තරයෙන්ම ඉදිරිපත් කර ඇත.

වොල්මාට් සමාගමේ නිර්මාතෘ සෑම් වෝල්ටන් ගැන හැඳින්වීමක් කිරීමේදී කිවහැක්කේ ඔහු කිසිදිනක අසමත්වීම ගැන කිසිදු පැකිලීමක් නොමැති බවය. පණිවිඩය ඉතා පැහැදිලිය. ඔබ තවමත් පටන්ගෙන නැත්නම් දැන්මම පටන් ගන්න. හැම්ලට් මෙන් වාසි අවාසි ගනිමින් නොසිටින්න. පළමු

පියවර තබන්න. ගොඩ සිට පිහිනිය නොහැක. වැරදි සිදුවීම්වලට බිය නොවන්න. අසාර්ථක උත්සාහයන්වල අත්දැකීම් අනාගත සාර්ථකයන් කෙරෙහි උපකාර කරගත හැක. කෙසේ වුවත් කාර්යයන් හොඳින් ඉටුකරගැනීම පමණක් නොසැහේ. සාර්ථකත්වය ඇතිවන්නේ ඔබ කොතරම් හොඳින් ඔබගේ හැඟීම් කළමනාකරණය කරගත්තේද හා ඔබගේ තාර්කික චින්තනයක් සමඟ ගලපා ගන්නේ ද යන්න මත ය.

සාම්ප්‍රදායික බුද්ධි පරීක්ෂණයන් මඟින් කෙරෙන සාර්ථකත්ව මැනීම වෙනුවට නව සංකල්පයක් වන භාවාත්මක බුද්ධිය (Emotional Intelligence - EI) ඉදිරියට පැමිණ ඇත. තාර්කිකත්වය වෙනුවට භාවාත්මක බුද්ධිය හැඟීම් මත පදනම් වේ. පුද්ගල අවබෝධතාව ස්ව පුද්ගල පාලනය හා සානුකම්පිත-භාවය භාවාත්මක බුද්ධියේ මූලික ගුණාංගයි. තත්කාලීන පර්යේෂණයන් මඟින් හෙළිවන්නේ පුද්ගලයන්ගේ දක්ෂතා මැනීමට භාවිත කරනු ලබන බුද්ධි පරීක්ෂණ ඔවුන්ගේ ජීවිත සාර්ථකත්වය උපකල්පනය කිරීමට යෝග්‍ය නොවන බවයි.

බොහෝ විට ඔබටද පාසලේදී හෝ විශ්වවිද්‍යාලයේ දී හෝ අන්තර් පුද්ගල සබඳතාවලදී හෝ අසාර්ථක වන බුද්ධිමතුන් පිළිබඳ අත්දැකීම් තිබෙනු නොඅනුමානය.

බෙහෙවින් සාර්ථක කළමනාකරුවෝ යනු ගණකාධිකරණය හෝ සංඛ්‍යානයට හෝ ආර්ථික විද්‍යාවට හෝ පරිගණක විද්‍යාවට අතිදක්ෂ වූවෝ නොවෙති. යම් ආයතනයකට ඇතුළුවීමට ඔබට ඉහත කී හා වෙනත් ක්ෂේත්‍රයන්හි දක්ෂතා දැක්වීමට සිදුවුවද ඉන්පසු ඔබ කොතරම් හොඳින් ක්‍රියාත්මක වන්නේද යන්න තීරණය කරනු ලබනුයේ ඔබගේ භාවාත්මක මුහුණු යාමේ මට්ටමයි. පර්යේෂණයන්ට අනුව ජීවිතයේ සාර්ථකත්වය උදෙසා භාවාත්මක බුද්ධිය සාමාන්‍ය බුද්ධි පරීක්ෂණයට වඩා හතර ගුණයකින් පමණ වැදගත් වේ. ස්වයං චිත්‍ය, පුහුණුවීම් හා අධ්‍යයනයන් තුළින් මෙම භාවාත්මක බුද්ධිය ජීවිත කාලය පුරා වර්ධනය කරගතහැකි වීම අපට සතුටට කරුණක් වේ.

හොඳින් ඉලක්කගත වුවද, ඉදහිට කරන එළඹීම්වලින් අපේක්ෂිත ඉලක්කවලට එළඹිය නොහැකි බවට නැවත වරක් මතක් කරදෙනු කැමැත්තෙමි. නැවත නැවත සිදුවන පුහුණුවීම් මඟින් දුර්වලතා ධනාත්මක ශක්තීන් බවට පරිවර්තනය කරගත යුතුය.

ක්‍රියාකාරකම් වැඩි දියුණු කරගැනීමට දිනෙන් දින නිරන්තර පුහුණුව මඟින් ඇතිවන ආකල්පය වර්ධනය වන ප්‍රතිපෝෂක මඟින් හැඩ ගැස්වීම, අසාර්ථකත්වයන් තුළින් දියුණුවීමේ මූලාශ්‍රයක් කරගැනීම, කාර්යයක් කිරීමේ එළඹුම හා භාවාත්මක පරිණතභාවය සඳහා යන ගමනේ පසු සැරසිල්ලක් කරගැනීම, සාර්ථකත්වයේ මූලාශ්‍රය වෙයි.

මයිකල් ඇන්ජලෝ වරක් පැවසූ පරිදි වඩාත්ම භයානක වන්නේ ඉතා ඉහළ බලාපොරොත්තු තබාගැනීම නොව ළඟාකර ගතහැකි බලාපොරොත්තුවක් තබාගෙන එය ඉටුකර ගැනීමයි. අසාර්ථකත්වය තුළ පවතින විශිෂ්ට පරිශ්‍රමයන් අප සාමාන්‍ය සාර්ථකත්වයට වඩා අගය කළයුතුය. වඩාත්ම වැදගත් වන්නේ ක්ෂේත්‍රයේ ක්‍රියාකාරියෙකු බවට පත්වීමයි. ටොම් පීටර් ජවසම්පන්න “ක්‍රියාකාරියෙකු” වීම සම්බන්ධයෙන් ඔහු සතු සාක්ෂි අපමණ විය. ඔහු “පොහොසතෙක් විය”, “ලෝක ප්‍රසිද්ධ විය” “කාර්යයන් නිවැරදිව ඉටුවිය” යන පාඨයන් වෙනුවට “ඔහු ක්‍රියාකාරියෙක් විය” (He was a player) යන්න ඔහුගේ සොහොන් කොතේ සනිටුහන් කිරීමට ප්‍රිය කළේය.

උපාධි අපේක්ෂක, අපේක්ෂිතාවනී, ඔබ එසේ කළහොත් ඔබටත් ලෝකය සෙලවිය හැක. අසා සිටි ඔබ සැමට ස්තූතියි.

2007.01.31